

## Nr 43

Av herrar **Gustafsson** i Borås och **Jonsson**, om kostnadsfri medicin till folkpensionärer.

(Lika lydande med motion nr 24 i Första kammaren)

För många folkpensionärer är medicinkostnaderna en dryg och ofta återkommande, ibland permanent utgift. Särskilt måste detta vara fallet för den del — enligt uppskattning ungefär hälften — av folkpensionärerna som har folkpension som sin huvudsakliga kontantinkomst. Omkring 400 000 personer torde vara i den situationen, och det är ingen överdrift att här finns landets verkliga låginkomstgrupp.

Till detta kommer ytterligare ett bekymmer, nämligen begränsningen av sjukpenning och ersättning för sjukhusvård till 180 dagar efter folkpensionsålderns inträdande. En folkpensionär, som »förbrukat» de 180 dagarna, kan alltså komma i den situationen, att han får betala en viss avgift på sjukhuset och under denna tid givetvis betala hyra för bostaden samt efter hemkomsten på egen bekostnad nödgas köpa dyr medicin under långa tider. Visserligen lämnas vissa rabatter för av läkare ordinerade mediciner och i en del fall kan helt fri medicin erhållas. Detta gäller för alla sjukförsäkrade. Likaså lär det förekomma, att kommuner ersätter pensionärerna för bl.a. medicinkostnader. I yttersta fall kan en pensionär få ersättning genom att vända sig till socialnämnden, men många drar sig som bekant för den utvägen.

Vad som nu gäller för medicinkostnadernas nedbringande är inte tillfredsställande för folkpensionärerna, vilka på grund av sin ålder har betydligt större utgifter i det avseendet än andra. Det är tänkbart, att 1961 års sjukförsäkringsutredning kan komma med förslag som förbättrar läget även för folkpensionärerna. Vi finner det emellertid rimligt, att specialåtgärder vidtages för denna åldersgrupp, innebärande *helt fri medicin* för alla av läkare ordinerade läkemedel, receptbelagda eller ej, till folkpensionärer, som *huvudsakligen* har folkpensionen att leva på. Gränsdragningen kan givetvis vara svår att genomföra, men det torde gå att konstruera en mall, utgående från bestämmelserna i kommunalskattelagen och de av riksskatte-nämnden utfärdande anvisningarna om avdrag vid taxeringen för nedsatt skatteförmåga. Målet skulle vara, att den som inte betalar någon inkomstskatt på grund av sin nedsatta skatteförmåga i princip skulle ha möjlighet

till fri medicin. Det är möjligt att andra metoder också kan finnas för en behovsprövning, som är lätt att genomföra. Eventuellt kan det tänkas att de av riksdagen antagna *reglerna*, efter vilka kommunerna har att bevilja kommunala bostadstillägg, också kan erbjuda en möjlighet till behovsprövning.

När ATP slår igenom kommer inkomstförhållandena att förbättras för många äldre människor. Om ett decennium torde läget vara ett annat. Men innan dess kan man befara att avståndet mellan standarden för folkpensionärer med enbart folkpensionen att försörja sig på och ATP-pensionärernas växande grupp för folkpensionären kommer att te sig alltför stort. För en folkpensionär, som lever under knapphetens kalla stjärna, är det en klen tröst att det blir bättre för kommande pensionärgenerationer! Det är inte att undra på att många folkpensionärer, som kanske haft det knappt under hela sitt liv, tycker att de borde slippa ekonomiska bekymmer på gamla dar i välfärdssamhället.

Ytterst är detta en fråga om högre folkpensioner, högre bostadstillägg, tilldelade efter liberalare principer, och extra pensionstillskott till dem som har det sämst ställt. Vi hoppas att förslag och utredningar i dessa hänseenden skall bära frukt. Men här har ett *begränsat* avsnitt, viktigt för många folkpensionärer, tagits upp.

Då en lösning av den fråga vi här fört på tal inte utan vidare kan sägas ingå i direktiven för 1961 års sjukförsäkringsutredning, anser vi det riktigt att så blir fallet.

Under hänvisning till ovanstående yrkas,

att riksdagen hemställer om tilläggsdirektiv åt 1961 års sjukförsäkringsutredning, innebärande uppdrag att utreda kostnaderna för och möjligheterna till att införa gratis medicin till folkpensionärer, som huvudsakligen endast har folkpensionsförmånerna att leva på.

Stockholm den 13 januari 1966

*Axel Gustafsson*

*Anders E. Jonsson*

---